Hukuk Bölümü 2013/1190 E. , 2013/1434 K.

- **İCRA DAIRESI ARACILIĞI ILE ÖDENEN DAMGA VERGISININ DAVACI KURUMA IADESI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 19

"İçtihat Metni"

Davacı : Sosyal Güvenlik Kurumu

Vekili : Av. A.B.

Davalılar : 1- Hasımsız (Adli Yargıda)

2- Kayseri 1.İcra Müdürlüğü (İdari Yargıda)

O L A Y : Davacı kurum vekili, dava dilekçesinde, müvekkili kurum tarafından Kayseri 1. İcra Müdürlüğünün E:2008/11649 sayılı dosyasıyla yapılan takip neticesinde borçlu tarafından dosyaya yatırılan paranın, İcra Müdürlüğünce alacaklı müvekkili kurum hesabına aktarıldığını ancak icra müdürlüğü tarafından alacaklı kurum olduğu halde ve müvekkili Kurulun da damga vergisinden muaf olduğu halde 238.33 TL damga vergisi kesildiğini ileri sürerek kesilen damga vergisinin iptali ile iadesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

KAYSERİ 2. İCRA HUKUK MAHKEMESİ: 19.4.2013 gün ve E:2013/288, K:2013/340 sayı ile, dava ve icra dosyasının bir bütün olarak incelenmesi sonucunda 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun md. 3/f.1 ve md. 8 uyarınca icra dairelerince yapılan damga vergisinin tarih ve tahakkuk işlemleri bu verginin mükellefi sıfatıyla icra dairesi tarafından yürütüldüğünden, doğan ihtilafların çözüm yerinin de Vergi Mahkeme leri olduğu, Yargıtayın uygulamalarının da bu yönde olup örnek olarak Yargıtay 12. H.D. sinin 2010/27292 E. Ve 2011/8426 K. sayılı içtihatlarının gösterilebileceği, sonuç olarak şikayetin reddine karar verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılarak şikayetin yargı yolu nedeniyle reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı kurum vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

KAYSERİ VERGİ MAHKEMESİ: 28.5.2013 gün ve E:2013/804 sayı ile, icra müdürlüğü tarafından yürütülen takip sonucunda gerçekleştirilen tahsilatlara ilişkin olarak İcra Müdürlüğünce hesaplanarak beyan edilen damga vergisinin kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile İcra Mahkemesi nde çözümlenip, mahkeme nin incelemeyi söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vermesi gerektiği, adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın icra müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı göz önünde bulundurulduğunda, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesi gerektiğinden uyuşmazlık konusu olayda vergi Mahkemesi nin görevli olmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle, mahkemelerinin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi ne gönderilmesine ve dosyanın incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi 'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Bahri AYDOĞAN, Abdullah ERGİN, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 7.10.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesi nce, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi 'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Kayseri 1. İcra Müdürlüğünce yapılan takip sonucunda, takibin borçlu tarafından İcra dosyasına yatırılan paradan damga vergisi kesilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun "Şikayet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde; "(Değişik madde: 03/07/1940 - 3890/1 md.) Kanunun hallini mahkeme ye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra Mahkemesi ne şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır.

Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir.";

"Şikayet üzerine yapılacak muameleler" başlıklı 17. maddesinde " Şikayet icra Mahkemesi nce, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir.

Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur.";

"Yargılama usulleri" başlıklı 18. maddesinde "İcra Mahkemesi ne arzedilen hususlar ivedi işlerden sayılır ve bu işlerde basit yargılama usulü uygulanır.

Şu kadar ki, talep ve cevaplar dilekçe ile olabileceği gibi tetkik merciine ifade zaptettirmek suretiyle de olur.

(Değişik üçüncü fıkra: 17/7/2003-4949/4 md.) Aksine hüküm bulunmayan hâllerde tetkik mercii, şikâyet konusu işlemi yapan icra dairesinin açıklama yapmasına ve duruşma yapılmasına gerek olup olmadığını takdir eder; duruşma yapılmasını uygun gördüğü takdirde ilgilileri en kısa zamanda duruşmaya çağırır ve gelmeseler bile gereken kararı verir. Duruşma yapılmayan işlerde tetkik mercii, işin kendisine geldiği tarihten itibaren en geç on gün içinde kararını verir. Duruşmalar, ancak zorunluluk hâlinde ve otuz günü geçmemek üzere ertelenebilir.";

"Tetkik mercii" başlıklı 4. maddesinde de: "(Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/1 md.) İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra tetkik merciinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır. İcra tetkik merciinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve deneTekelerini yapar, idarî işlerine bakar.

İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların tetkik mercii o mahkeme nin hâkimidir." denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Kayseri 1. İcra Müdürlüğü'nün 2008/11649 sayılı dosyası ile davacı kurum tarafından yapılan takip neticesinde, borçlu tarafından icra dosyasına yatırılan paradan, davacı Kurulun harçtan muaf olması sebebiyle damga vergisi kesilemeyeceği iddia edilerek, kesilen damga vergisinin iptaline karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Kanunun Şümulü" başlıklı 1. maddesinde, bu kanun hükümlerinin ikinci maddede yazılı olanlar dışında, genel bütçeye giren vergi, resim ve harçlar ile il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim ve harçlar hakkında uygulanacağı belirtilmiş, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkeme leri, İdare Mahkeme leri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiş ise de; İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takip sonucu vergi alınması işleminin, kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile İcra Mahkemesi nde çözümleneceği; Mahkeme nin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinden yaparak, anılan işlemin Kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği kuşkusuzdur. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilen nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Kayseri Vergi Mahkemesi nin başvurusunun kabulü ile, Kayseri 2. İcra Hukuk Mahkemesi nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın görüm ve çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kayseri Vergi Mahkemesi nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Kayseri 2. İcra Hukuk Mahkemesi nin 19.4.2013 gün ve E:2013/288, K:2013/340 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 7.10.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.